

HE 65/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia.

Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan hallitus korjaa urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteita.

Urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia muutettaisiin esityksen mukaan siten, että vanhuudenturva olisi jatkossa mahdollista järjestää henkivakuutusyhtiössä nykyisen laskuperustekorkoon sidotun eläkevakuutuksen lisäksi myös sijoitussidonnaisella eläkevakuutuksella. Myös voimassa olevat vakuutukset ja muodostuneet vapaakirjat voitaisiin muuttaa sijoitussidonnaisiksi vakuutuksenottajan tai vapaakirjan haltijan ja vakuutusyhtiön välisellä sopimuksella. Eläke olisi mahdollista maksaa urheilijan suostumuksella määräaikaisena nykyisen elinikäisen suorituksen sijaan. Lisäksi lakiin lisättäisiin mahdollisuus maksaa tietyissä tilanteissa eläkesäästö kertasuorituksena, jos säästön määrä jäisi alle laissa säädettävän rahamäärän.

Esityksen tavoitteena on korjata urheilijoiden vakuutusturvan osalta syntynyt akuutti tilanne, jossa osa urheilijoista on jäänyt ilman lakisääteistä vanhuudenturvaa vakuutusten tarjonnassa syntyneen markkinapuutteen vuoksi. Lisäksi tavoitteena on parantaa urheilu-uran ajalta karttuvan vanhuudenturvan tasoa pitkällä aikavälillä, saada jatkossa useampia vakuutuksen tarjoajia markkinoille sekä joustavoittaa järjestelmää mahdollistamalla pienten eläkesäästöjen maksaminen kertasuorituksena vakuuttamisvelvollisuuden päättyessä tai urheilijan saavuttaessa vanhuuseläkeiän ja mahdollistamalla vanhuudenturvakorvauksen maksaminen määräaikaisena.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2026.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi	4
2.1 Urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvaa koskeva lainsäädäntö	4
2.2 Erillisjärjestelmän tausta	5
2.3 Vakuutettujen urheilijoiden määrä	5
2.4 Vanhuudenturvan kehittämistarpeista	6
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
4.1 Keskeiset ehdotukset	8
4.2 Pääasialliset vaikutukset	8
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	9
4.2.1.1 Vaikutukset vakuutettuihin urheilijoihin	9
4.2.1.2 Vaikutukset urheilutyönantajiin	10
4.2.1.3 Vaikutukset vakuutusyhtiöihin	10
4.2.1.4 Vaikutukset valtiontalouteen	11
4.2.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset	11
4.2.2.1 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen ja sukupuolten tasa-arvoon	11
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	12
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	12
5.1.1 Lisäeläkekassa vanhuudenturvan järjestämismuotona	12
5.1.2 Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela	14
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	14
6 Lausuntopalaute	14
7 Säännöskohtaiset perustelut	17
8 Voimaantulo	19
9 Toimeenpano ja seuranta	19
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	19
LAKIEHDOTUS	22
Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta	22
LIITE	24
RINNAKKAISTEKSTI	24
Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta	24

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Pääministeri Orpon hallitusohjelmaan Vahva ja välittävä Suomi sisältyy kirjaus urheilijoiden sosiaali- ja eläketurvan puutteiden korjaamisesta. Hallituksen budjettiriihen 1.9. – 2.9.2025 kirjauksessa on lisäksi todettu, että urheilijoiden sosioekonomisen aseman vahvistamiseksi selvitetään mahdollisuudet korjata urheilijoiden eläke- ja tapaturmavakuutusjärjestelmää.

Ammattuurheilijoiden tapaturma- ja eläketurva on järjestetty erilliseen lakiin perustuen vahinkovakuutusyhtiöstä otettavalla tapaturmavakuutuksella sekä henkivakuutusyhtiöstä otettavalla vanhuudenturvavakuutuksella. Urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009, myöhemmin urheilijalaki) mukaisia tapaturmavakuutuksia on vuoden 2025 loppuun saakka tarjonnut kaksi vakuutusyhtiötä, joista toinen vain tietylle rajoitetulle ryhmälle. Vanhuudenturvavakuutuksia on tarjonnut kaksi henkivakuutusyhtiötä ja näistäkin toinen vain rajoitetulle ryhmälle.

Toinen tapaturmaturvaa tarjoava vakuutusyhtiö sekä toinen vanhuudenturvaa tarjoava henkivakuutusyhtiö ilmoittivat sosiaali- ja terveysministeriölle vuoden 2024 joulukuussa lopettavansa urheilijalain mukaisten vakuutusten tarjoamisen 31.12.2025 jälkeen. Tämän seurauksena noin puolet vakuutetuista urheilijoista oli vaarassa jäädä ilman lain mukaista vakuutusturvaa tarjonnan puutteen vuoksi. Syntyneen tilanteen takia sosiaali- ja terveysministeriö alkoi selvittää keväällä 2025 vaihtoehtoja urheilijoiden vakuutusturvan järjestämiseksi. Vakuutusyhtiöiden kentässä ei tuolloin ollut laajemmin halukkuutta ottaa urheilijalain mukaisia vakuutuksia tuotevalikoimaan.

Eri vaihtoehtojen punninnan ollessa meneillään markkinoille vielä jäänyt, rajoitetulle urheilijaryhmälle tapaturmaturvaa tarjonnut vakuutusyhtiö ilmoitti syksyllä 2025 laajentavansa tapaturmaturvan tarjontaa kaikille vakuuttamisvelvollisuuden piiriin kuuluville urheilijoille 1.1.2026 alkaen. Markkinoille jäänyt ainoa vanhuudenturvaa tarjoava henkivakuutusyhtiö jatkoi vakuutuksen tarjoamista edelleen ainoastaan samalle rajoitetulle ryhmälle, jolle se oli tarjonnut vakuutusta aiemminkin. Uusia vanhuudenturvavakuutuksen tarjoajia ei ollut tullut markkinoille vuoden 2025 lopussa, joten suuri joukko urheilijoita oli jäämässä tältä osin ilman urheilijalain edellyttämää vakuutusta 1.1.2026 alkaen.

Vanhuudenturvavakuutusten tarjoamisen suurimpana esteenä on todettu olevan laissa määritelty vanhuudenturvan muoto laskuperustekorkoon sidottuna eläkevakuutuksena. Vakuutusmarkkinoiden muutoksen myötä tämän kaltaista tuotetta ei yleisesti enää tarjota, vaan tarjonta on muuttunut sijoitussidonnaisten vakuutustuotteiden suuntaan.

Koska urheilijoiden vanhuudenturvaa ei voida markkinapuutteen vuoksi enää vuoden 2026 alusta järjestää kaikille vakuuttamisvelvollisuuden piiriin kuuluville urheilijoille lain edellyttämällä tavalla, on lakiin tarpeellista tehdä kiireellisiä muutoksia, joilla urheilijoiden eläkevakuuttaminen voidaan järjestää lain mukaisesti jatkossakin. Ainoastaan yhden vakuutuksen tarjoajan oloa markkinoilla ei voida pitää pitkäaikaisesti hyväksyttävänä ratkaisuna turvan jatkuvuuden näkökulmasta eikä myöskään kilpailun puuttumisesta aiheutuvan vakuuttamisvelvollisen valinnanmahdollisuuksien puutteen vuoksi. Näin ollen lakimuutoksilla tulisi kyetä vaikuttamaan paitsi hallitusohjelmakirjausten mukaisesti urheilijoiden eläketurvan parantamiseen, myös vallitsevaan markkinapuutteeseen.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä.

Valmistelun aikana on järjestetty kuulemistilaisuus urheilijoiden sekä urheilutyönantajien edustajille esityksen keskeisen sisällön osalta. Tilaisuudessa osallistujat kannattivat pääosin esitettyjä muutoksia. Valmistelun aikana on kuultu myös vakuutusalan edustajia.

Sosiaali- ja terveysministeriö lähetti luonnoksen hallituksen esityksestä lausunnoille 23 päivänä helmikuuta 2026. Lausuntoja pyydettiin valtiovarainministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja muilta esityksen kannalta keskeisiltä viranomaisilta, keskeisiltä urheilutyönantajien ja urheilijoiden edustamilta yhteisöiltä sekä keskeisiltä vakuutusalan toimijoilta. Lausunnoista on tehty yhteenveto, joka on luettavissa valtioneuvoston Hankeikkunassa.

Hallituksen esityksen valmistelua koskevat asiakirjat ovat tallennettuna valtioneuvoston [Hankeikkunassa](#) tunnuksella STM085:00/2025.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvaa koskeva lainsäädäntö

Urheilijoiden tapaturma- ja eläketurva on järjestetty työntekijöistä ja yrittäjistä poikkeavalla tavalla ja niistä säädetään omassa erillislaissa. Työtapaturma- ja ammattitautilaisissa (459/2015), työntekijän eläkelaisissa (395/2006) sekä yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) on erikseen säädetty urheilun jäämisestä näiden lakien soveltamisalan ulkopuolelle.

Urheilijalain 1 §:n mukaan Suomessa urheilutoimintaa harjoittavan urheiluseuran tai muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön on järjestettävä urheilijalle vakuutuksella lain mukainen turva. Vakuuttamisen edellytyksenä on urheilijan ja vakuuttamisvelvollisen yhteisön välillä tehty sopimus, jonka perusteella urheilija saa pääasiallisesti Suomessa harjoitetusta urheilemisesta veronalaista palkkaa pelikaudessa tai muutoin vuoden pituisen ajanjakson aikana vähintään 13 790 euroa vuoden 2026 tasossa. Vakuuttamisvelvollisuutta arvioitaessa huomioidaan kaikki palkat, jotka maksetaan kyseiseen ajanjaksoon liittyvien sopimusten perusteella. Yksilöurheilijalla ei ole vakuuttamisvelvollisuutta, mutta hänellä on urheilijalain 15 §:n mukaan oikeus ottaa itselleen laissa tarkoitettu vakuutus vapaaehtoisesti.

Vakuuttamisvelvollisuutta määrittelevän euromääräisen rajan on tarkoitus erottaa päätoimiset ja ansiotarkoituksessa urheilevat harrastusluonteisesta urheilusta. Raja ei kaikilta osin kuitenkaan kerro harjoitettavan urheilun luonteesta, sillä urheilijan palkka voi jäädä alle edellä mainitun vakuuttamisvelvollisuuden rajan urheilulajista ja urheiluyhteisön taloudellisesta tilanteesta riippuen sellaisissakin tapauksissa, joissa urheilua harjoitetaan päätoimisesti tai lähes päätoimisesti.

Vanhuudenturva on nykyisen urheilijalain 14 § 1 momentin mukaan järjestettävä vakuutusyhtiöstä otettavalla vakuutuksella. Vakuuttamisvelvollisen on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 prosenttia lain 1 §:ssä tarkoitettusta palkasta tai yksilöurheilijan 15 §:ssä tarkoitettusta tulosta. Vanhuudenturvaa aletaan maksaa, kun urheilija saavuttaa hänen ikäluokalleen työntekijän eläkelaisissa säädetyn vanhuuseläkeiän alarajan. Ennen vuotta 1965 syntyneelle urheilijalle vanhuuseläkettä aletaan maksaa kuitenkin 65 vuoden iästä alkaen. Eläkettä maksetaan nykyisen lain perusteella elinikäisesti.

Urheilijan vanhuudenturvaan ei liity yleisen työeläkejärjestelmän mukaista lakisääteistä indeksiturvaa.

2.2 Erillisjärjestelmän tausta

Ennen vuotta 1995 urheilijoilla ei ollut lainkaan työtapaturma- ja työeläkelakeja vastaavaa ansioperusteista sosiaaliturvaa. Urheilijat olivat tuolloin perusturvajärjestelmän etuuksien sekä erilaisten vapaaehtoisten vakuutusten varassa. Erillisen tapaturma- ja eläketurvan järjestämisen kannalta ratkaisevia olivat eräiden oikeusasteiden 1990-luvulla antamat ratkaisut, joissa urheilijan katsottiin olevan työsuhteessa. Tämän seurauksena urheilijalla tuli olla oikeus myös työntekijöiden ansioperusteisen kaltaiseen sosiaaliturvaan. Urheilijoiden liittämistä yleisen työtapaturma- ja eläkejärjestelmän piiriin ei järjestelmien työnantajalle ja työntekijälle aiheutuvien maksuvelvoitteiden ja maksutasojen johdosta kuitenkaan katsottu mahdolliseksi. Keskeinen syy urheilijoiden ansioperusteisen sosiaaliturvan järjestämiseksi erillisillä onkin ollut urheilun rahoituspohjan kapeus ja urheilutyönantajille aiheutuvien kustannusten korkeus, mikäli yleinen työtapaturma- ja ammattitautivakuutus sekä työeläkejärjestelmä ulotettaisiin urheiluun. Erillisjärjestelmän taustalla on myös ollut ajatus siitä, että urheilun tulisi rahoittaa itse itsensä, eikä sitä siitäkään syystä ole haluttu ulottaa muiden, kollektiiviseen rahoitukseen perustuvien sosiaaliturvajärjestelmien piiriin. Erillisjärjestelmän on lisäksi katsottu voivan ottaa huomioon urheilun erityispiirteet muita ansioperusteisia sosiaalivakuutusjärjestelmiä paremmin.

Ensimmäinen vakuutusperiaatteelle rakentuva urheilijoiden erillinen, asetukseen pohjautuva sosiaaliturvajärjestelmä luotiin vuonna 1995. Lakitasolla urheilijoiden sosiaaliturvaa säänneltiin ensimmäisen kerran vuonna 2000 voimaan tulleella lailla urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta (575/2000), joka korvasi aikaisemman asetus pohjaisen ratkaisun. Seuraava vaihe urheilijan sosiaaliturvan sääntelyssä oli nykyisen urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain voimaantulo vuonna 2009. Tämän jälkeen urheilijalakiin on tehty vain vähän yksittäisiä muutoksia järjestelmän perusrakenteen säilyessä ennallaan.

Urheilijoiden turva on muusta sosiaaliturvasta poikkeava ja suppeampi järjestely. Ammattimaiset urheilu-urat ovat viime vuosina pidentyneet, mutta edelleen keskimääräinen urheilijan ura kestää lajista riippuen viidestä viiteentoista vuoteen. Urheilu-ura on siten yleensä väliaikainen vaihe urheilijan elämänsä aikana, minkä jälkeen tai ohella urheilijat yleisesti tekevät muunkinlaista työtä ja kuuluvat siten myös yleisten ansioperusteisten sosiaalivakuutusjärjestelmien piiriin.

2.3 Vakuutettujen urheilijoiden määrä

Tapaturmavakuutuskeskus pitää tilastoja urheilijavakuutuksen ja vakuutettujen urheilijoiden määristä. Viimeisimmät vahvistetut tiedot koskevat vuotta 2024, jolloin voimassa olevia vakuutuksia on ollut yhteensä 107. Vakuutettujen urheilijoiden määrä on ollut yhteensä 1 608, joista laskennallisesti koko vuoden ajan vakuutettuna on ollut 1 273 urheilijaa. Jälkimmäinen kuvaa niin sanotusti vuosivakuutettujen määrää, eli on laskennallinen lukumäärä urheilijoista, jotka ovat olleet koko vuoden ajan vakuutettuina. Vuonna 2024 päättyneillä peli-/vakuutuskausilla oli vakuutettuna yhteensä 1 266 urheilijaa.

Tapaturmavakuutuskeskuksen urheilijavakuutusrekisteriin sisältyy myös tietoja vakuutuksista, joissa lain mukainen tuloraja ei ylity ja vakuuttaminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Tilastorekisteristä ei saada luotettavasti eriteltyä vapaaehtoisia vakuutuksia ja niistä maksettuja korvauksia. Samoilla urheilijoilla saattaa olla myös useita samaan aikaan voimassa olevia päällekkäisiä vakuutuksia, joissa vakuutuksenottajina ovat eri seuramat.

Suurin vakuutettujen ryhmä vuonna 2024 olivat jääkiekkoilijat (640 kpl), toiseksi suurin jalkapalloilijat (329 kpl) ja kolmanneksi suurin koripalloilijat (124 kpl). Yksilöurheilijoiden vapaaehtoinen vakuuttaminen on käytännössä loppunut vähitellen vuoden 2009 urheilijalain uudistuksen jälkeen siten, että vuoden 2017 jälkeen vakuutettuna ei ole tilaston perusteella ollut yhtään yksilöurheilijaa.

Vuonna 2024 päättyneillä peli- ja vakuutuskausilla oli vakuutettuna urheilijoita lajeissa jääkiekko, jalkapallo, koripallo, pesäpallo, lentopallo, käsipallo, salibandy, futsal, padel, elektroninen urheilu ja moottoriurheilu.

Keskimääräinen vakuuttamisen perusteena oleva palkka vuonna 2024 päättyneitä pelikausia koskien oli noin 44 000 euroa. Vakuuttamisvelvollisuuden ansioraja vuonna 2024 oli 13 180 euroa.

2.4 Vanhuudenturvan kehittämistarpeista

Nykyisen urheilijalain mukaan vanhuudenturva on järjestettävä vakuutusluokista annetussa laissa (526/2008) tarkoitetun henkivakuutusluokan 1 mukaisella vakuutuksella. Tällöin urheilijan eläketurva muodostuu maksetusta vakuutusmaksusta, sille maksettavasta laskuperustekorosta ja mahdollisista henkivakuutusyhtiön maksamista asiakashyvityksistä vähennettyinä vakuutusyhtiön perimillä hoitokustannuksilla. Laskuperustekorko ja asiakashyvitykset ovat olleet viime vuosina korkomarkkinoista ja vakuutusyhtiöiden vakavaraisuussäännöksistä johtuen alhaiset. Joillakin henkivakuutusyhtiöillä laskuperustekorko ja asiakashyvitykset ovat saattaneet laskea jopa 0 prosenttiin. Nykyjärjestelmässä urheilijoiden eläkesäästöille ei ole saavutettu niille alun perin ajateltua tasoa. Vakuutuksista perittävät hoitokustannukset huomioon ottaen on mahdollista, että eläkesäästön reaalityttö jää jopa negatiiviseksi ja niillä voi olla varsinkin pitkällä aikavälillä vähäistä suurempi merkitys urheilijan tulevan vanhuuseläkkeen määrään, mikäli eläkesäästöjen arvo sidotaan ainoastaan laskuperustekorkoon ja asiakashyvityksiin.

Vakuutusyhtiöt eivät käytännössä enää tarjoa edellä mainitun kaltaisia, laskuperustekorkoon sidottuja henkivakuutusluokan 1 mukaisia eläkevakuutuksia, mutta sen sijaan tarjontaa on vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitetuista henkivakuutusluokan 3 mukaisista vakuutuksista, joita ovat muun muassa sijoitussidonnaiset eläkevakuutukset. Urheilijalaki vaatisi tältä osin muutosta, joka mahdollistaisi vanhuudenturvan järjestämisen myös sijoitussidonnaisella vakuutuksella.

Nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista urheilijan vanhuudenturvan järjestämistä muutoin kuin vakuutusyhtiöstä otettavalla vakuutuksella. Siten kilpailu vanhuudenturvan järjestämisestä tapahtuisi henkivakuutusyhtiöiden välillä, mutta kilpailua vanhuudenturvan järjestämisestä ei ole lain voimassa ollessa juurikaan ollut. Syyksi on esitetty paitsi lainsäädännössä määriteltyä vakuuttamisen muotoa, myös vakuutettavien liian vähäistä lukumäärää toiminnan kannattavuuden näkökulmasta. Kilpailun puuttumisen on arveltu saattavan vaikuttaa vakuutuksesta perittyihin kuluihin.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti joulukuussa 2012 työryhmän paikantamaan ammattiurheilijoiden sosiaaliturvassa olevat mahdolliset epäkohdat ja tekemään tarvittavat muutosehdotukset niiden korjaamiseksi. Työryhmän loppuraportti (2013:41) valmistui vuonna 2013. Raportissa esitetyn kannanoton mukaan urheilijalain mukaisen vanhuuseläkkeen järjestäminen eläkekassassa olisi mahdollista maksuperusteisena lisäeläkejärjestelyinä edellyttäen, että kassan tulee hyväksyä osakkaaksi kaikki vakuuttamisvelvolliset ja urheilijat, joilla on oikeus urheilijalain mukaiseen vakuutukseen. Lisäksi katsottiin, että työnantajien ja

erityisesti yksilöurheilijoiden vastuiden rajaamiseksi eläkekassassa järjestettävän vanhuudenturvan tulisi olla sellainen, että osakkaiden vastuu rajoittuu urheilijalain mukaisen vakuutusmaksun suorittamiseen. Työryhmän loppuraportin johdosta ei kuitenkaan ryhdytty toimenpiteisiin eläkekassamahdollisuuden edistämiseksi. Eläkekassamahdollisuutta on kuitenkin pidetty urheilijoiden eläketurvaan liittyvissä keskusteluissa esillä ja vanhuudenturvan vaihtoehtoiseksi järjestämistavaksi on esitetty mahdollisuutta vakuuttaa urheilijat lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) mukaisessa urheilijoiden omassa, uutena perustettavassa lisäeläkekassassa.

Urheilijalaissa on tunnistettu myös muita vanhuudenturvan uudistamistarpeita. Tietyissä urheilulajeissa ulkomaalaisten pelaajien ja eri kansalaisuuksien määrä on suuri. Ulkomaalaiset pelaajat ovat sopimussuhteessa suomalaisen urheilutyönantajaan usein lyhyen aikaa, mahdollisesti vain yhden pelikauden ajan. Heidän keskimääräiset eläkesäästönsä ovat noin 8 000 euroa. Eläkeikä alkaa tyypillisesti 30–40 vuotta sen jälkeen, kun urheilija on ollut Suomessa vakuutettuna, jolloin hänen löytämisensä ja vakuutuslaitoksille asetetun lakisääteisen veloitteen, asiakkaan tunnistamisen, täyttämisen urheilijan saavutettua eläkeiän voi olla hyvin haastavaa ja joissain tilanteissa jopa mahdotonta. Tällöin voi syntyä tilanteita, joissa henkilöllä olisi oikeus urheilijalain mukaiseen eläkkeeseen, mutta sitä ei koskaan voida edellä mainituista syistä maksaa. Eläkesäästö jää näissä tapauksissa vakuutusyhtiölle. Kun vanhuuseläke vielä nykyisen lain tulkinnan mukaan maksetaan elinikäisenä, on pienestä kertyneestä eläkesäästöstä kuukausittain maksettava summa hyvin pieni. Eläkkeen maksaminen ulkomaille on useiden maiden osalta kallista pankkikustannusten takia, jolloin pienestä kuukausittain maksettavasta summasta merkittävä osa tulisi kulumaan pankkipalveluihin siinäkin tapauksessa, että urheilija löydettäisiin eläkeiän alkaessa silloisesta asuinmaastaan.

Edellä kerrotun kaltaisissa tilanteissa pienet kertyneet eläkesäästöt olisi perusteltua maksaa kertasuorituksena pelaajasopimuksen päättyessä. Kertasuoritusmahdollisuutta ei kuitenkaan laissa tulisi rajata ainoastaan ulkomaalaisiin urheilijoihin, vaan urheilijoiden yhdenvertaisen aseman turvaamiseksi kertasuoritus olisi samoin edellytyksin mahdollista myös suomalaiselle urheilijalle urheilu-uran päättyessä.

Vanhuudenturvan osalta ongelmallisena on koettu myös vanhuuseläkkeen elinikäisyys. Urheilu-urat ovat kestoaltaan keskimäärin 5–15 vuotta ja siten lyhyitä verrattuna tavanomaisten työurien pituuteen. Tällöin myös eläkesäästöt ja siten elinikäisen vanhuuseläkkeen kuukausittain maksettavat erät jäävät usein pieniksi, urheilulajin palkkatasosta riippuen. Urheilijoiden eläkejärjestelmän kehittämisen kannalta on nähty tärkeäksi, että eläke voitaisiin maksaa urheilijan niin halutessa myös määräaikaisesti.

3 Tavoitteet

Esityksen keskeisimpinä tavoitteina on korjata akuutti markkinapuute urheilijalain mukaisen vanhuudenturvavakuutuksen osalta sekä parantaa urheilijoiden eläketurvan tasoa pitkällä aikavälillä.

Tavoitteena on myös turvata urheilijoiden vanhuudenturvan järjestämisen mahdollisuudet muuttuneessa vakuutusmarkkinatilanteessa sekä saada useampia vakuutuksen tarjoajia markkinoille. Urheilijalain mukaisen vakuutusturvan jäämistä vain yhden vakuutusentarjoajan varaan ei voida pitää kestäväenä ratkaisuna. Esityksellä pyritään joustavoittamaan urheilijalain mukaista vakuutustoimintaa vakuutusyhtiön näkökulmasta, jolloin on suurempi todennäköisyys, että useampi toimija kiinnostuu kyseisistä vakuutusmarkkinoista. Useamman vakuutusentarjoajan tulo markkinoille lisäisi myös urheilutyönantajien valinnanmahdollisuuksia vakuutusturvan järjestäjän suhteen. Urheilutyönantajien taloudelliset

resurssit vaihtelevat ja valinnanmahdollisuuksia lisäämällä kukin urheilutyönantaja voi valita itselleen sopivimman ja tarkoituksenmukaisimman ratkaisun.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annettua lakia siten, että urheilijan vanhuudenturva voitaisiin järjestää nykyisten, laskuperustekorkoon sidottujen vakuutusten lisäksi sijoitussidonnaisilla vakuutuksilla. Ehdotuksen mukaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneet aktiiviset vakuutukset ja vapaakirjat voitaisiin muuttaa sijoitussidonnaisiksi urheilutyönantajan ja vapaakirjojen osalta vakuutetun suostumuksella. Kyseessä ei kuitenkaan lakimuutoksen jälkeenkään olisi vakuutus sopimuslain (543/1994) 2 §:n 1 momentin 2 a -kohdassa tarkoitettu sijoitusvakuutus.

Ehdotuksen mukaan lakiin lisättäisiin mahdollisuus maksaa eläke määräaikaisena elinikäisen maksamisen sijaan. Määräaikainen maksaminen vaatisi urheilijan suostumuksen.

Lisäksi ehdotetaan, että vakuutusyhtiöllä olisi oikeus maksaa vanhuudenturvan varalta otetun vakuutuksen kertynyt säästösumma kertasuorituksena. Lakiin otettaisiin euromääräinen raja, jonka alle jäävän säästösumman vakuutusyhtiö voisi aina maksaa kertasuorituksena ja toinen euromääräinen raja, jonka alle jäävän säästösumman maksaminen kertasuorituksena edellyttäisi urheilijan suostumusta. Kertasuoritus voitaisiin maksaa sen jälkeen, kun urheilija ei enää kuuluisi työnantajan ottaman vakuutuksen piiriin, eikä hän myöskään solmisi uutta sopimusta saman tai toisen urheilutyönantajan kanssa, vaan tosiasiallisesti päättäisi ammattimaisen, vakuuttamisvelvollisuuden piiriin kuuluvan urheilu-uransa, tai ulkomaalaisen urheilijan kyseessä ollessa poistuisi maasta. Kertasuoritus ei siis olisi mahdollista jokaisen yksittäisen pelaajasopimuksen päättyessä, jos urheilijan tarkoituksena olisi jatkaa sellaista urheilijatyötä, joka edelleen kuuluisi urheilijalain mukaisesti työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden piiriin. Eläke voitaisiin maksaa kertasuorituksena edellä tarkoitettuna urheilu-uran päättymisajankohtana tai myöhemmin urheilijan vanhuuseläkeiän alkaessa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Taulukko 1. Esityksen olennaiset vaikutukset

Vaikutuslaji	Olennaiset vaikutukset
Vaikutukset urheilijoihin	Mahdollisuus suurempaan eläkesäästöön. Sijoitusriski siirtyy pääosin yksittäisen urheilijan kannettavaksi. Erityisesti lyhyen aikaa Suomessa urheilleiden mahdollisuudet saada eläkesäästö käyttöönsä paranevat kertakorvausmahdollisuuden myötä.
Vaikutukset urheilutyönantajiin	Lisää valinnanmahdollisuuksia vanhuudenturvan järjestämisessä mahdollisten uusien vakuutuksen tarjoajien myötä. Vakuutusten muutostilanteessa hallinnollisen työn lisääntyminen.
Vaikutukset vakuutusyhtiöihin	Määräaikainen eläkkeen maksu ja kertasuoritusmahdollisuus vähentävät pitkällä aikavälillä vakuutuksista aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia.

Vaikutuslaji	Olellaiset vaikutukset
Vaikutukset valtiontalouteen	Esityksellä ei ole vaikutuksia valtiontalouteen.
Yhteiskunnalliset vaikutukset	Urheilijoiden eläketurva jää edelleen erillisjärjestelmän piiriin ja poikkeaa muusta työntekijöiden eläketurvasta. Naisurheilijoiden eläkekertymät jäävät todennäköisesti edelleen pääosin miehiä pienemmiksi johtuen naisten alhaisemmista palkoista.

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset vakuutettuihin urheilijoihin

Valtaosalla urheilijoista eläkesäästön määrä jää nykyisin alle 10 000 euroon ja suurella osalla alle 5 000 euroon. Vanhuudenturva voidaan vahvistaa henkivakuutusyhtiöstä otettavalla sijoitussidonnaisella vakuutuksella. Sen tuotto-odotus pohjautuu niin sanottuun korkoa korolle -ilmiöön, jossa sijoitusten tuotot kasvavat korkoa alkuperäisen pääoman lisäksi. Pitkä sijoitusaika kasvattaa edellä mainitun ilmiön merkitystä. Toisaalta sijoitussidonnaisessa mallissa urheilija kantaa itse sijoitusriskin, kun eläkesäästölle ei taata tietyn määräistä tuottoa. Sijoituskohteiden tuotot vaihtelevat ja siitä syystä erityisesti lyhyen ajan tuottojen ennustaminen on vaikeaa. Historiallisesti etenkin osakepainotteisten sijoitusmarkkinoiden kehitys on kuitenkin ollut pitkällä aikavälillä nousujohteista, mikä tukee positiivisia tuotto-odotuksia. Urheilijoiden kohdalla aika urheilu-uran päättymisestä eläkkeelle jäämiseen voi olla 30–40 vuotta, mikä tarjoaa hyvin pitkän sijoitushorisontin. Tuottovaihteluiden voidaan perustellusti odottaa tasaantuvan näin pitkän ajan kuluessa. Pitkällä aikavälillä sijoitussidonnainen ratkaisu voi todennäköisesti johtaa suurempaan eläkesäästökertymään kuin laskuperustekorkoon sidottu malli. Lopputulokseen vaikuttavat kuitenkin valitut sijoituskohteet, vakuutuksista perittävät kulut sekä verotus.

Eläkkeen maksaminen elinikäisesti johtaa usein pieniin kuukausieriin, jos karttuneen eläkesäästön kokonaismäärä on jäänyt vähäiseksi. Tällöin elinikäisesti maksettava eläke ei yleensä riitä urheilijan ainoaksi toimeentuloksi vanhuuseläkeiässä. Kuukausierää voidaan jossain määrin korottaa maksamalla eläke määräaikaisesti, mutta myös määräaikaisena eläkkeen taso voi jäädä suhteellisen pieneksi, mikäli säästö pääoma on alhainen.

Urheilijat työskentelevät usein urheilu-uran jälkeen tai sen ohella muissa ammateissa, joista kertyy eläkettä yleisten työeläkelakien mukaisesti. Jos ansiosidonnaista työeläkettä ei ole karttunut tai sitä on kertynyt vain vähän, urheilija voi olla oikeutettu kansaneläkkeeseen. Urheilijan eläkkeen kokonaisuus muodostuu siten useista lähteistä. Yksittäisen eläkesäästön tarkoituksenmukainen maksuaika on perusteltua arvioida suhteessa säästöjen määrään, muuhun eläketurvaan ja tarvittavaan kuukausituloon.

Suomen Olympiakomitealta saadun arvion mukaan Suomessa pelaa joukkuelajeissa vuosittain noin 200–300 ulkomaalaista urheilijaa. Arvion mukaan heistä noin 200 urheilijaa pelaa Suomessa vain yhden pelikauden, jolloin Suomesta kertyvän eläkesäästönkin määrä jää alhaiseksi. Esimerkiksi jääkiekon SM-liigassa, jossa pelaajien palkat ovat keskimäärin korkeammat kuin muissa urheilulajeissa, ovat ulkomaalaisten pelaajien keskimääräiset eläkesäästöt noin 8 000 euroa. Pelaajasopimuksen päättyessä monet ulkomaalaiset urheilijat

poistuvat Suomesta. Voimassa olevan lain mukaan eläkkeen maksaminen voidaan aloittaa vasta urheilijan saavutettua eläkeiän. Urheilijan maasta poistumisen ja eläkeiän välillä saattaa olla kulunut vuosikymmenien mittainen aika, ja vakuutusyhtiön voi olla hyvin hankalaa tai jopa mahdotonta tällöin löytää urheilijaa eläkkeen maksamiseksi, mikäli urheilija ei itse ole ollut aktiivisesti yhteydessä vakuutusyhtiöön. Mikäli urheilijaa ei lainkaan tavoiteta, jää kertynyt eläkesäästö vakuutusyhtiölle. Lisäksi eläkkeen maksaminen ulkomaille on usean maan osalta kallista, jolloin pienestä kuukausieläkkeestä merkittävä osa tulee kulumaan pankkipalveluihin. Kertasuoritusmahdollisuus parantaa urheilijan tosiasiallisia mahdollisuuksia saada eläkesäästönä kertyneet varat käyttöönsä. Järjestelmän koettu oikeudenmukaisuus heikkenee, mikäli ansaittu varallisuus ei päädy urheilijalle itselleen.

Urheilijoiden yhdenvertaisuuden vuoksi kertasuoritusmahdollisuutta ei kuitenkaan tulisi rajata vain ulkomaalaisiin urheilijoihin, vaan sama oikeus tulisi olla kaikilla urheilijoilla, jotka ovat päättäneet ammattimaisen urheilu-uransa eivätkä enää kuulu urheilijalain mukaisen vakuuttamisen piiriin, ja joiden eläkesäästöt ovat jääneet alle laissa määritellyn euromääräisen rajan.

Tällä hetkellä urheilijalain mukaisia eläkkeitä verotetaan ansiotulona, eivätkä ehdotetut uudistukset muuttaisi tilannetta tältä osin.

4.2.1.2 Vaikutukset urheilutyönantajiin

Urheilutyönantajat ovat voineet nykyisin järjestää urheilijan vanhuudenturvan ainoastaan henkivakuutusyhtiöstä otettavalla vakuutuksella, ja vakuutuksen tarjoaminen on ollut vakuutusyhtiöiden taholta hyvin keskittynyttä. Lakiin tehtävien uudistusten myötä on odotettavissa, että markkinoille tulee lisää vakuutuksen tarjoajia. Uusien vakuutuksen tarjoajien tulo markkinoille lisäisi urheilutyönantajien vaihtoehtoja vanhuudenturvan järjestämisessä. Monipuolisemmat järjestämistavat mahdollistavat vakuutusturvan paremman sovittamisen työnantajan tarpeisiin ja toiminnan laatuun.

Kilpailun lisääntyminen saattaa vaikuttaa alentavasti vakuutuksista perittäviin hoito- ja hallinnointikuluihin sekä parantaa kustannusten läpinäkyvyyttä. Vakuutus sopimusten muutosvaiheessa on kuitenkin odotettavissa kertaluonteisia kustannuksia, jotka liittyvät palveluntarjoajien vertailuun ja kilpailuttamiseen sekä sopimusten uudistamiseen. Vaikutusten suuruus riippuu muun muassa markkinakehityksestä sekä työnantajan koosta ja kunkin työnantajan vakuuttamien urheilijoiden määrästä.

Laajentunut tarjonta voi lisätä alkuvaiheessa urheilutyönantajien hallinnollista työtä, kuten vaihtoehtojen arviointia ja sopimusehtojen vertailua. Pienille työnantajille suhteellinen hallinnollinen lisäkuorma voi olla suurempi kuin suurille työnantajille.

Useamman toimijan läsnäolo markkinoilla pienentää riskiä vakuutustarjonnan katkeamisesta yksittäisen toimijan vetäytyessä markkinoilta. Tämä parantaa työnantajan edellytyksiä täyttää lakisääteinen vakuuttamisvelvollisuus myös markkinamuutostilanteissa. Pidemmällä aikavälillä kilpailun ja valinnanvaran lisääntyminen voi tuoda kustannussäästöjä ja parantaa palvelun jatkuvuutta.

Nykyisen urheilijalain mukaan vanhuudenturvamaksuna on suoritettava 4,5 prosenttia urheilijalle sopimuksen mukaan maksettavasta palkasta. Esitys ei muuttaisi nykyistä maksuosuutta.

4.2.1.3 Vaikutukset vakuutusyhtiöihin

Ehdotetuilla muutoksilla arvioidaan olevan jonkin verran vaikutusta vakuutusyhtiöiden sijoitusriskiin, joka siirtyy sijoitussidonnaisen vakuutusmallin myötä pääosin vakuutetuille. Ottaen kuitenkin huomioon vakuutettujen urheilijoiden vähäisen lukumäärän, on edellä mainittu vaikutus pieni.

Määräaikainen eläkkeen maksaminen sekä kertasuoritusmahdollisuus vähentävät vakuutusyhtiöiden pitkän aikavälin vakuutuksista aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia. Ehdotetut muutokset eivät todennäköisesti vaadi vakuutusyhtiöiltä järjestelmämuutoksia, sillä sijoitussidonnaiset vakuutukset kuuluvat jo henkivakuutusyhtiöiden tuotevalikoimaan. Kertakorvauksen maksamiseksi vakuutusyhtiön tulee pyytää vakuutetulta tiedot mahdollisesti muihin vakuutusyhtiöihin kertyneistä, urheilijalain mukaisista eläkesäästöistä. Tämä vaikuttaa jossain määrin menettelyyn ja käsittelyaikoihin vakuutusyhtiössä.

4.2.1.4 Vaikutukset valtiontalouteen

Esityksellä ei ole vaikutuksia valtiontalouteen.

4.2.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset

4.2.2.1 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen ja sukupuolten tasa-arvoon

Urheilijoiden tapaturma- ja eläketurva poikkeaa muiden työntekijöiden vastaavasta turvasta ja on sitä suppeampi. Syynä tähän on jo aikaisemmin urheilijalakien valmistelun yhteydessä todettu olevan urheilun rahoituspohjan kapeus. Yleiseen työtapaturma- ja eläkejärjestelmään siirtymisen on katsottu tulevan urheilutyönantajille liian kalliiksi käytettävissä olevaan rahoitukseen nähden. Urheilutyönantajan maksettavaksi tulevat sivukulut ovatkin merkittävästi alhaisemmat kuin muiden työnantajien. Urheilijoiden erillisjärjestelmää on perusteltu myös sillä, että urheilun tulisi rahoittaa itse itsensä. Urheilun ammattina on lisäksi ajateltu olevan suhteellisen lyhyt elämänvaihe, minkä jälkeen tai ohessa urheilija tekee tyypillisesti muuta työtä joko työsuhteessa tai yrittäjänä ja kuuluu sen myötä yleisten sosiaaliturvajärjestelmien piiriin.

Esityksellä ei ole vaikutusta edellä todettuun lähtökohtaan, jossa urheilijoiden tapaturma- ja eläketurva on toteutettu muusta sosiaaliturvasta erillisellä, vakuutus pohjaisella järjestelyllä.

Tarkasteltaessa sukupuolten välisiä eroja urheilun päätoimisuudessa erityisesti joukkuelajien osalta, voidaan todeta, että miehet ovat sekä Suomessa että kansainvälisesti selvästi useammin palkattuja, täysipäiväisiä ammattilaisia. Naisten keskuudessaakin ammattilaisuus lisääntyy, mutta se on yhä epätasaista lajeittain ja seuroittain. Myös palkkauksen erot sukupuolten välillä ovat selvästi havaittavissa sekä kansainvälisesti, että Suomessa, ja naisurheilijat joutuvat usein yhdistämään urheilemiseen työnteon tai opiskelun, kun miehet puolestaan voivat useammin keskittyä urheilemaan täysipäiväisesti.

Naisurheilijoiden palkkojen jäädessä miesten palkkoja alhaisemmiksi jäävät myös naisten eläkekertymät pienemmiksi. Eläkkeen kertyminen edellyttää, että urheilijan palkka ylittää urheilijalajissa säädetyn tulorajan, joka on vuoden 2026 tasoon muunnettuna 13 790 euroa vuodessa. Naisten palkat urheilussa jäävät miehiä useammin alle tämän rajan, jolloin eläkettä ei kerry lainkaan.

Esitys on ehdotettujen muutosten osalta sukupuolineutraali, eikä sillä ole vaikutuksia sukupuolten välisiin, palkkojen erisuuruudesta johtuviin erilaisiin eläkekertymiin.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Lisäeläkekassa vanhuudenturvan järjestämismuotona

Urheilijoiden vanhuudenturvan vaihtoehtoisena järjestämistapana on valmistelun aikana harkittu myös lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain mukaista lisäeläkekassaa. Kassan perustajana toimisivat urheilutyönantajat ja kassa harjoittaisi ainoastaan urheilijoiden vanhuudenturvavakuuttamista.

Lisäeläkesäätiöiden ja lisäeläkekassojen perustamista ja toimintaa säännellään lailla lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista. Ne ovat määritelmän mukaan muuta sosiaalista eläkevakuutustoimintaa kuin lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavia laitoksia. Lisäeläkelaitokset harjoittavat lakisääteistä eläketurvaa täydentävää vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista, eivätkä ne saa harjoittaa muuta, kuin lisäeläkesäätiöitä ja -kassoja koskevassa laissa tarkoitettua vakuutustoimintaa.

Lisäeläkevakuutustoiminta kuuluu ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2341/2016/EU (IORPII) soveltamisalaan. Lisäeläkelaitoksia koskevan lisävakuutustoiminnan kansallinen sääntely pohjautuu edellä mainittuun IORPII-direktiiviin. Direktiivi asettaa tiettyjä vaatimuksia muun muassa lisäeläkelaitoksen hallintorakenteelle ja riskienhallinnalle sekä lisää toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä asettamalla vaatimuksia vakuutetuille annettavista tiedoista. Direktiivin tavoitteena on myös helpottaa lisäeläkekassojen rajat ylittävää toimintaa.

Lisäeläkekassan toiminnan aloittamisen edellytyksenä on rekisteröinti ja Finanssivalvonnan toimesta suoritettu sääntöjen vahvistaminen. Lisäeläkesäätiöistä ja -kassoista annetun lain mukaan lisäeläkekassan voi perustaa henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella, tai rekisteröity yhdistys. Lisäeläkelaitoksista annettua lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 28/2021 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan lisäksi, että eläkekassatoiminnan tulee olla henkilöryhmän keskuudessa perusteltua. Toiminnan perusteltavuuden ratkaisisi Finanssivalvonta vahvistaessaan lisäeläkekassan säännöt. Maksuperusteista lisäeläketoimintaa harjoittavan kassan voisivat edellä mainittujen ryhmien lisäksi perustaa vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

Ainoastaan lisäeläkevakuuttamista harjoittavassa lisäeläkekassassa tulee olla vähintään 100 laissa tarkemmin määritettyä vakuutettua. Lisäeläkekassan säännöissä voidaan myös määrätä vähimmäiskooksi yhteensä 100 edellä mainittua vakuutettua ja eläkkeensaajaa.

Lisäeläkekassalla tulee olla säännöt, joissa on oltava määräyksiä muun muassa harjoitettavasta eläkevakuutustoiminnasta, eläkelaitoksessa vakuutetuista, hallituksesta ja tilintarkastajista, etuuksista ja vakuutusmaksuista sekä siitä, takaako eläkelaitos biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason. Säännöissä tulee määrätä myös vapaakirjaoikeudesta ja eläkelaitoksen varojen ja vastuiden jakautumisesta eläkelaitosta purettaessa. Lisäksi säännöissä tulee olla määräyksiä muun muassa siitä, miten eläkelaitos toimittaa vakuutetuille lisäeläkejärjestelystä annettavat tiedot, tiedot vakuutettujen käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista, kassankokouksen kutumisesta ja osakkaiden äänioikeudesta, osakko kohtaisen vakuutusmaksun määräytymisestä ja seuraamuksista maksun viivästyisestä sekä osakkaan eroamisesta ja erottamisen perusteista.

Finanssivalvonnan tulee vahvistaa lisäeläkekassan säännöt. Vahvistusta koskevaan hakemukseen on liitettävä kassan perustamissopimus, osakasluettelo sekä selvitys hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksen täyttymisestä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen sisällöstä sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista. Finanssivalvonnan on vahvistettava lisäeläkekassan säännöt, jos ne ovat lain mukaiset eikä aiotun vakuutustoiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä.

Finanssivalvonta voi antaa lisäeläkesäätiöistä ja -kassoista annetun lain 3 luvun johtoa ja hallintojärjestelmää koskevien säännösten lisäksi tarkempia määräyksiä hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta annettavasta selvityksestä sekä hallintojärjestelmästä, riskienhallintatoiminnoista, riskienhallintajärjestelmästä sekä sisäisen valvonnan järjestelmästä.

Lisäeläkevakuutustoiminta voi olla etuusperusteista, maksuperusteista tai sijoitussidonnaista toimintaa. Etuusperusteinen lisäeläketurva määräytyy työnantajan lisäeläkelupauksen mukaisesti. Maksuperusteinen lisäeläketurva määräytyy vakuutusmaksuista ja niiden sijoittamisesta kertyneen säästön perusteella, kun säästöstä on ensin vähennetty vakuutuksen hoitamisesta aiheutuneet kulut. Sijoitussidonnaisella lisäeläkejärjestelyllä tarkoitetaan maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä, jossa eläkkeen määrä on sidottu tiettyjen sijoituskohteiden arvon kehitykseen. Lisäeläkevakuutusten osalta eläkesäätiöt ja -kassat tarjoavat osakkailleen mahdollisuuden järjestää työntekijöille osin saman tyyppistä vakuutusturvaa kuin ostamalla ryhmäeläkevakuutus henkivakuutusyhtiöstä. Lisäeläkelaitoksia eivät kuitenkaan koske samanlaiset vakavaraisuussäännökset, kuin vakuutusyhtiöitä. Lisäeläkelaitoksella tulee olla varoja vastuuvelan kattamiseen riittävä määrä, mutta mikäli laitos ei takaa itse biometristä riskiä, sijoitustoiminnan tuottoa tai etuuksien tasoa, siltä ei edellytetä vastuuvelan ylittävää määrää omia varoja. Biometrisellä riskillä tarkoitetaan eläkkeiden osalta elinikään liittyvää riskiä. Mikäli lisäeläkelaitos takaa biometrisen riskin, eläkkeitä maksetaan koko vakuutetun eliniän ja laissa on asetettu eri vakuutusluokkien osalta erilaiset vaatimukset vakavaraisuuspääoman vähimmäismääristä.

Lausuntokierroksella olleeseen hallituksen esitysluonnokseen sisältyi myös ehdotus vanhuudenturvan vaihtoehtoisesta järjestämismahdollisuudesta lisäeläkekassassa. Lausuntopalautteiden perusteella kuitenkin todettiin, että kassamahdollisuuden osalta olisi tarvittu laajempaa selvitystä muun muassa siihen liittyvien hallinnollisten ja muiden kulujen sekä riskien osalta. Finanssivalvonta totesi antamassaan lausunnossa, että lisäeläkekassassa osakkaiden vastuu ei olisi rajoittunut sosiaali- ja terveysministeriön työryhmän loppuraportissa 2013:41 esitetyllä tavalla ainoastaan urheilijalain mukaisen vakuutusmaksun suorittamiseen, vaan osakkaan vastuu määräytyy lisäeläkesäätiöistä ja -kassoista annetun lain sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (946/2021) mukaisesti. Edellä mainitun työryhmän loppuraportin mukaan kassan edellytyksenä olisi tullut pitää sitä, että siihen hyväksyttäisiin kaikki vakuuttamisvelvolliset ja urheilijat, joilla on oikeus urheilijalain mukaiseen vakuutukseen, eli mukaan lukien yksilöurheilijat.

Urheilijalain osalta määräaikaiseen eläkkeen maksamiseen edellytettäisiin ehdotuksen mukaan urheilijan suostumusta. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että eläketurva olisi lähtökohtaisesti elinikäistä ja erillisellä sopimuksella eläke voitaisiin maksaa määräaikaisesti. Lisäeläkekassan osalta tämä tarkoittaisi käytännössä myös pitkäikäisyysriskin eli niin sanotun biometrisen riskin takaamista ja sen myötä tietynlaisten vakavaraisuusvaatimusten tulisi täytyä. Urheilijalain mukaisen vanhuudenturvan järjestämiseen lisäeläkekassassa saattaa Finanssivalvonnan antaman lausunnon perusteella liittyä myös muita merkityksellisiä seikkoja, jotka vaikuttavat järjestelyn tosiasiallisiin toteuttamismahdollisuuksiin. Myöskään kaikkia ehdotettuja urheilijalain säännösten muutoksia ei olisi voitu soveltaa kaikilta osin lisäeläkekassaan.

Esitys on toteutettu kiireellisellä aikataululla, sillä osa urheilijoista on jo jäänyt 1.1.2026 alkaen ilman urheilijalain mukaista vanhuudenturvavakuutusta. Lain voimaansaattamista 1.7.2026 alkaen on pidetty ensisijaisen tärkeänä akuutin vakuutusturvan puutteen vuoksi. Lisäeläkekassamahdollisuuden vaatimia jatkoselvityksiä ei ole ollut mahdollista toteuttaa aikataulun kiireellisyydestä johtuen tämän esityksen yhteydessä.

5.1.2 Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela

Sosiaali- ja terveysministeriö on selvittänyt esivalmistelun aikana virkатыönä vaihtoehtoa, jossa urheilijalain mukainen vakuuttaminen siirrettäisiin Maatalousyrittäjien eläkelaitos Melan hoidettavaksi. Mela olisi tällöin ollut urheilijalain nojalla ainoa vakuuttaja, jolloin kilpailua vakuutusten tarjonnasta ei olisi voinut syntyä. Toisaalta vakuutusturvan järjestäminen Melassa olisi vakauttanut järjestelmää, kun vakuutusten saatavuus ei olisi ollut riippuvaista markkinoilla olevien vakuutustoimijoiden tarjonnasta.

Vakuuttaminen olisi tapahtunut voimassa olevan urheilijalain säännösten mukaisesti, mikä olisi tarkoittanut vanhuudenturvan osalta nykyisen laskuperustekorkoon sidotun järjestelmän säilyttämistä. Eläketurvan tasoa ei tällöin olisi pystytty parantamaan sijoitussidonnaisen mallin avulla.

Edellä kuvattu vaihtoehtoa ei valmisteluvaiheessa juurikaan kannatettu keskeisten sidosryhmien taholta. Vaihtoehto olisi myös vaatinut Melan osalta järjestelmämuutoksia ja siirtymäaika, eikä lakimuutoksia olisi voitu saada voimaan nyt suunnitellulla ja välttämättömällä nopealla aikataululla. Tämä olisi johtanut melko pitkäaikaiseen laittomaan tilaan, jossa urheilutyönantajat eivät olisi voineet täyttää lakisääteistä velvollisuuttaan urheilijoiden vakuuttamiseen. Edellä mainituista syistä urheilijoiden vakuuttamisen siirtämistä Melaan ei pidetty tämän esityksen yhteydessä tarkoituksenmukaisena.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Euroopassa urheilijoiden eläketurvajärjestelyt vaihtelevat maittain. Osassa maita urheilija kuuluu yleisen eläkejärjestelmän piiriin. Yleisen järjestelmän lisäksi eläkettä saattaa kertyä pakollisesta lisäeläkkeestä sekä vapaaehtoisesta säästämisestä. Eläkejärjestelyistä on voitu sopia myös työehtosopimus pohjaisesti. Esimerkiksi Ruotsissa työehtosopimus pohjainen järjestely sisältää eläketurvan lisäksi muitakin urheilijan sosiaaliturvaa koskevia järjestelyjä.

6 Lausuntopalaute

Luonnos hallituksen esitykseksi julkaistiin 23.2.2026 sähköisessä lausuntopalvelussa. Lausuntoaika oli 6.3.2026 asti. Lausuntoaika oli suositeltua 6 viikon lausuntoaika lyhyempi, koska muuttuneen vakuutusmarkkinatilanteen vuoksi oli tarve järjestää asia lainsäädännöllisesti mahdollisimman nopeasti.

Lausuntoja saatiin 21 kappaletta. Lausunnon antoivat Akava ry, Eläkesäätiöyhdistys ESY ry, Finanssiala ry, Finanssivalvonta, Jalkapallon pelaajayhdistys ry, Jääkiekon SM-Liiga Oy, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö, Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö, opetus- ja kulttuuriministeriö, OP-Henkivakuutus Oy, Porasto Oy, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Jääkiekkoilijat ry, Suomen Koripalloliitto ry, Suomen Olympiakomitea ry, Suomen Palloliitto ry, Suomen Pesäpalloliitto ry, Suomen Urheilijat ry sekä Vaasan yliopisto. Kaksi lausunnonantajista oli yksityishenkilöitä. Valtiovarainministeriö ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa.

Lausunnonantajat pitivät pääsääntöisesti esitystä kannatettavana ja tarpeellisena. Osa lausunnonantajista korosti kuitenkin, että urheilijoiden sosiaaliturvaa tulisi jatkossa tarkastella kokonaisuutena, ottaen huomioon urheilijoiden asema työntekijöinä ja heidän yhdenvertaisuutensa muihin työntekijäryhmiin nähden. Osa lausunnonantajista esitti kolmikantaisen työryhmän perustamista urheilijoiden sosiaali-, työttömyys- ja eläketurvan puutteiden korjaamiseksi.

Kaikki lausunnonantajat kannattivat mahdollisuutta järjestää urheilijoiden vanhuudenturva sijoitussidonnaisella vakuutuksella. Tämän katsottiin vahvistavan urheilijoiden eläketurvan tasoa sijoitusaikojen ollessa pitkiä. Useat lausunnonantajat katsoivat, että myös jo kertyneet vapaakirjat tulee voida muuttaa sijoitussidonnaisiksi. Erityisen tärkeänä pidettiin myös sitä, että urheilijan tulisi voida siirtää vapaakirjoille kertyneet säästöt halutessaan henkivakuutusyhtiöstä toiseen tai mahdollisesti lisäeläkekassaan. Tätä näkemystä perusteltiin vakuutusmarkkinoiden paremmalla tosiasiallisella toimivuudella ja sillä, että useissa yksilöllisissä eläkevakuutuksissa säästöjen siirrettävyys on tietyin edellytyksin mahdollista. Lisäksi joissain lausunnoissa katsottiin, että urheilijalla itsellään tulisi olla mahdollisuus vaikuttaa omien eläkkeidensä ja sijoitustensa riskitasoihin ja tästäkin näkökulmasta vapaakirjojen siirto-oikeus olisi perusteltua. Vapaakirjojen siirto-oikeuden ja nykyisen vakuutuskannan siirron katsottiin voivan olla tärkeä kysymys sen kannalta, onko lisäeläkekassan perustaminen realistinen vaihtoehto. OP-Henkivakuutus Oy totesi launnonossaan, että lainvalmistelussa tulisi sijoitussidonnaisen vaihtoehdon osalta selkeästi todeta, ettei kyseinen eläkejärjestely ole jatkossakaan vakuutuslainsäädännön mukainen sijoitusvakuutus, sillä tällainen tulkinta aiheuttaisi vakuutusyhtiöille erittäin vaikeasti toteutettavia lisävelvoitteita.

Vanhuudenturvan järjestämisen mahdollistaminen lisäeläkekassassa vaatisi monien lausunnonantajien näkemysten mukaan vielä lisää selvityksiä muun muassa järjestelmän kustannusrakenteen, verotuksen, sääntöjen, hallinnollisen toimivuuden ja riskien osalta. Lausunnoissa katsottiin, että lisäeläkekassa ei tule muodostua ratkaisuksi, jossa riskit tai hallinnolliset kustannukset siirtyvät epäsuhtaisesti urheilijoiden kannettavaksi. Lisäeläkekassa ei myöskään saisi muodostua ainoaksi vaihtoehdoksi vanhuudenturvan järjestämiseen, vaan sen tulisi olla yksi lisätoimija markkinoilla.

Finanssivalvonnan antamassa launnonossaan todettiin, että osakkaan vastuu ei lisäeläkekassassa rajoitu urheilijalain mukaisen vakuutusmaksun suorittamiseen, vaan osakkaan vastuu määräytyy lisäeläkesäätiöistä ja -kassoista sekä eläkesäätiöistä ja -kassoista annettujen lakien perusteella. Finanssivalvonta kiinnitti huomiota siihen, että elinikäiseen eläkkeeseen sisältyy pitkäikäisyysriski eli niin sanottu biometrinen riski. Tällaisen riskin takaavalle lisäeläkekassalle on laissa asetettu eri vakuutusluokkien osalta erilaiset vaatimukset vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärästä. Määräaikaisesti maksettavaan eläkkeeseen urheilijalta edellytetty suostumus tarkoittaisi käytännössä sitä, että lisäeläkekassassa järjestettävä eläketurva olisi lähtökohtaisesti elinikäistä ja kassa kantaisi riskin vakuutettujen pitkäikäisyydestä. Edelleen Finanssivalvonta totesi, että lakiesityksessä ehdotettuja, 14 §:n vapaakirjan syntymisoikeutta ja kertasuoritusta koskevia momentteja ei voitaisi soveltaa ehdotetussa muodossa kaikilta osin lisäeläkekassaan. Urheilijalain mukaiseen vanhuudenturvan järjestämiseen lisäeläkekassassa saattaa liittyä Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan myös muita merkityksellisiä seikkoja, jotka vaikuttavat järjestelyn toteuttamismahdollisuuksiin.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry totesi launnonossaan, että lisäeläkekassoja on käytännössä enää suuremmissa konserneissa ja suurimmilla työnantajilla. Pienempiä lisäeläkekassoja on purettu, eikä uusia kassoja ole viime vuosina perustettu. Vakuutettavien ammattiurheilijoiden määrä on voimassa olevan sääntelyn osalta kokonaisuudessaan

suhteellisen pieni. Lausunnonantajan mukaan vakuuttamisen hajauttamiseen liittyy siten huoli ryhmän houkuttelevuudesta eri vakuutuksen tarjoajille.

Suurin osa lausunnonantajista kannatti mahdollisuutta maksaa eläke määräaikaisena sekä pienet eläkesäästöt kertakorvauksena. Urheilijoita edustavat lausunnonantajat korostivat erityisesti sitä, että kertakorvauksen maksamisen tulee perustua aina urheilijan omaan suostumukseen ja sääntelyn tulee olla selkeää sen osalta, milloin urheilu-uran katsotaan päättyneen, sekä miten kertakorvauksia verotetaan. Monet lausunnonantajat katsoivat, että urheilu-uran päättymisen käsitettä tulisi hallituksen esityksessä täsmentää. Suomen Koripalloliitto ry katsoi, että kertakorvausmahdollisuus voisi olla jopa jonkinlainen houkutin etenkin ulkomaalaisten urheilijoiden Suomeen saamiseksi ja siten Suomen kilpailukykyä ammattuurheilijoiden keskuudessa lisäävä seikka.

OP-Henkivakuutus Oy katsoi, että kertamaksuvaihtoehdon tulisi olla vakuutusyhtiön päätettävissä ja toteutettavissa yhtiön aloitteesta. Tämä olisi erityisen tärkeää ennen lain voimaantuloa syntyneiden vakuutuskantojen osalta. Pienten kertamaksujen osalta ehdotettiin täsmennystä siten, että euromääräiset rajat olisivat vakuutusyhtiökohtaisia. Vakuutusyhtiöillä ei OP-Henkivakuutus Oy:n näkemyksen mukaan ole mahdollisuutta selvittää asiakkaan mahdollisia muita vakuutuksia muissa yhtiöissä. Joissakin lausunnoissa esitettiin myös, että elinikäisten eläkkeiden sijaan eläkeajan tulisi aina olla määräaikainen, pois lukien kertamaksusuoritukset. Sekä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö että OP-Henkivakuutus Oy ehdottivat lausunnoissaan, että sääntelyn selkeyttämiseksi 14 §:stä poistetaan termi ”yksilöllinen eläkevakuutus”, koska kyse on vakuutetun vapaakirjaoikeudesta.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö esitti arvioitavaksi, olisiko ulkomaalaisten urheilijoiden osalta mahdollista joustaa pakollisesta vakuuttamisvelvollisuudesta ja sen sijaan maksaa heille esimerkiksi vakuutusmaksua vastaava summa rahana, jolloin urheilija voisi varautua eläkeikaan esimerkiksi kotimaastaan otettavalla vapaaehtoisella eläketurvalla. Toisena vaihtoehtona voisi olla ulkomaalaisen urheilijan vakuuttaminen muun kansainvälisen vakuutusjärjestelyn kautta. Lisäksi esitettiin vakuuttamisvelvollisuuden alaikäraja, esimerkiksi 18 vuotta, ja mahdollisuutta toteuttaa eläkevakuutusratkaisu kollektiivisesti liittotasolla hallinnollisen taakan keventämiseksi.

Osa lausunnonantajista esitti, että urheilijalain 16 a §:ssä mainittua, vakuutusyhtiön ilmoitusvelvollisuutta vakuutuksen tarjoamisen lopettamisen yhteydessä koskevaa määräaikaa tulisi pidentää kahteen vuoteen, ja vakuutusyhtiön ilmoitusvelvollisuutta vakuutuksen tarjoamisen lopettamisesta tulisi laajentaa koskemaan myös vakuutuksenottajia sekä vakuutettujen edustajia. Lisäksi esitettiin, että lainsäädännöllä velvoitettaisiin tiettyjä tahoja tarjoamaan urheilijalain mukaista vakuutusta.

Lausunnoissa tuotiin myös esiin näkemyksiä, joiden mukaan vakuuttamisvelvollisuuden alarajaa tulisi laskea niin sanotulle yleiselle tasolle. Monien urheilijoiden palkkataso jää alle laissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden alarajan (13 790 euroa vuoden 2026 tasossa) ja näin ollen kokonaan ilman urheilijalain mukaista tapaturma- ja eläketurvaa. Edelleen lausunnoissa katsottiin, että lakimuutosten yhteydessä tulisi turvata urheilijoiden eläkemaksut myös seuratyönantajien konkurssitilanteissa.

Suomen Palloliitto ry ja Suomen Pesäpalloliitto ry esittivät harkittavaksi jatkossa, tulisiko myös ammattimaisesti toimivat erotuomarit, joiden palkkiotaso ylittää lain edellyttämän minimitason, katsoa lain soveltamisalaan kuuluviksi henkilöiksi.

Lausuntopalautteessa esitettiin edellä mainittujen näkökantojen lisäksi joitakin teknisiä korjaus- ja täydennys ehdotuksia lakiluonnokseen. Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö totesi, että esityksestä ei käynyt ilmi, koskeeko eläkkeen määräaikaisen maksamisen mahdollisuus sekä kertakorvausmahdollisuus myös jo voimassa olevia vanhuudenturvavakuutuksia sekä muodostuneita vapaakirjoja. Lisäksi lakiin ehdotettiin otettavaksi maininta siitä, että samasta urheilusarjasta kertyneet vakuutettukohtaiset eläkesäästöt ja vapaakirjat voitaisiin yhdistää vakuutusyhtiön sisällä yhdeksi kokonaisuudeksi.

Lausuntopalautteen jälkeinen esityksen viimeistely on tehty sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Palautteen perusteella esityksestä jätettiin pois ehdotus urheilijoiden vanhuudenturvan järjestämisestä lisäeläkekassassa. Lakiesityksen kiireellisyydestä johtuen lisäeläkekassaan liittyviä laajempia selvityksiä ei olisi ehditty käytettävissä olleen ajan puitteissa tehdä ilman, että lain voimaantulo suunniteltuna ajankohtana olisi vaarantunut. Lisäeläkekassan osalta asiaa on käsitelty tarkemmin kohdassa 5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.

Esitykseen on lausuntopalautteen perusteella tehty tarpeellisia korjauksia, selvennyksiä ja täydennyksiä. Esityksen perusteluja ja lakiehdotusta on pyritty parantamaan ja täydentämään siltä osin kuin niissä on esiintynyt puutteita. Lakiehdotukseen on lisätty vakuutusyhtiön oikeus yhdistää kaikki saman yhtiön sisällä vakuutettuna olevat, urheilijan samasta urheilusarjasta kertyneet vakuutettukohtaiset eläkesäästöt ja vapaakirjat yhdeksi eläkesäästökokonaisuudeksi. Tämän katsotaan olevan perusteltua sekä vakuutusten hallinnoinnin kannalta että helpottavan urheilijan mahdollisuuksia seurata ajantasaisesti vakuutusturvaansa esimerkiksi vakuutusyhtiön verkkopalvelujen kautta.

Esityksen sisällöllisiä ratkaisuja ei kuitenkaan ole muutettu lukuun ottamatta lisäeläkekassavaihtoehdon poistamista, eikä esityksen kohdetta ole laajennettu. Esityksen kohteena ei ole ollut urheilijalain vakuuttamisvelvollisuuden ansiorajan tarkastelu. Urheilijalain mukainen vanhuudenturva on tarkoitettu olemaan osana urheilijan sosiaaliturvajärjestelmää, eikä sen muuttamista vastaamaan täysin vapaaehtoista eläke- tai sijoitusvakuuttamista, joihin saattaisi liittyä säästöjen vapaampi siirrettävyys, pidetä perusteltuna. Lakiehdotuksen osana esitetty voimaantulosäännös sisältää siirtymäsäännöksenä ehdotuksen sopimusperusteisesta mahdollisuudesta muuttaa voimassa olevan lain mukaan otetut vakuutukset ja syntyneet vapaakirjat sijoitussidonnaisiksi vakuutusyhtiön sisällä. Lisäksi kertakorvausmahdollisuus mahdollistaa tietyissä tilanteissa vakuutussäästön noston ja sijoittamisen jatkossa urheilijan valitsemalla tavalla.

Koska kyse on urheilijan lakisääteisestä eläketurvasta ja siten myös sosiaaliturvasta, esityksessä on perusteltua pitäytyä siinä, että urheilijalla on halutessaan oikeus saada eläkkeensä maksetuksi myös elinikäisenä. Määräaikainen eläkkeen maksaminen samoin kuin kertakorvauksen maksaminen tulee perustua urheilijan suostumukseen, lukuun ottamatta pienimpiä eläkekertymiä, jotka vakuutusyhtiö voisi omasta aloitteestaan maksaa kertakorvauksena. Esitystä ei ole tältä osin katsottu perustelluksi muuttaa.

Urheilijalain 16 a §:n mukaista vakuutusyhtiön ilmoitusvelvollisuutta koskevaa aikaa ei ole katsottu tässä yhteydessä perustelluksi pidentää voimassa olevan lain mukaisesta määräajasta. Pidemmän määräajan asettaminen ilmoitusvelvollisuuden osalta saattaisi vähentää vakuutusyhtiöiden halukkuutta urheilijalain mukaisen vakuutuksen tarjoamiseen. Ilmoitusvelvollisuuden määräajan laajentamisella koskemaan esimerkiksi vakuutuksenottajia ja vakuutettujen edustajia saattaisi olla myös edellä mainitun kaltainen vaikutus vakuutusten tarjontaan. Vakuutusyhtiöiden ilmoitusvelvollisuutta vakuutusten päättämisen osalta säännellään vakuutussopimuslaissa (543/1994).

7 Säännöskohtaiset perustelut

14 §. Pykälän 1 momentissa säädetään vanhuudenturvan maksamisajankohdan alkamisesta ja vanhuudenturvan järjestämisestä vakuutuksella sekä määritellään, minkä tyyppisellä vakuutuksella turva tulee järjestää. Lisäksi momentissa säädetään vakuutusmaksun suuruudesta. Pykälää esitetään muutettavaksi siten, että sen 1 momentissa määriteltäisiin ainoastaan eläkkeen alkamisikä. Momenttiin lisättäisiin myös mahdollisuus maksaa vanhuuseläkettä määräaikaisesti. Eläkkeen maksaminen määräaikaisena vaatisi urheilijan suostumuksen. Määräajan pituudesta voitaisiin sopia tarkemmin vakuutusehdoissa, taikka yksittäisen urheilijan kanssa eläkkeellä jäädessä, kuitenkin siten, että vähimmäisaika eläkkeen maksamiselle olisi 10 vuotta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta järjestää vanhuudenturva vakuutusyhtiössä edelleen vakuutusluokista annetun lain 13 §:ssä tarkoitettulla henkivakuutusluokan 1 mukaisella vakuutuksella, mutta lisäksi lain 15 §:ssä tarkoitettulla henkivakuutusluokan 3 mukaisella vakuutuksella, eli sijoitussidonnaisella vakuutuksella. Momentissa säädettäisiin myös vakuutusmaksun suuruudesta, joka olisi edelleen 4,5 prosenttia lain 1 §:ssä tarkoitettua urheilijalle maksettavasta palkasta tai yksilöurheilijan kohdalla lain 15 §:ssä tarkoitettua tulosta.

Voimassa olevan lain 14 § 2 momentissa säädetään urheilijan oikeudesta vapaakirjaan sen jälkeen, kun vakuutuksenottaja ilmoittaa, ettei urheilija enää kuulu sen ottaman vakuutuksen piiriin. Ehdotuksen mukaan 14 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa määriteltäisiin, milloin urheilijalle vakuutuksen perusteella kertynyt rahasto muuttuu vapaakirjaksi. Momentista poistettaisiin voimassa olevassa laissa oleva maininta, jonka mukaan vanhuuseläkettä koskeva vakuutus ja sille kertynyt rahasto muuttuvat vapaakirjana voimassa olevaksi yksilölliseksi eläkevakuutukseksi. Ryhmäeläkevakuutuksessa vapaakirja tarkoittaa, että henkilön vakuutusturva jää voimaan aiemmin työnantajan tai työntekijän maksamalla vakuutussäästöillä, mutta vakuutuksen rakenne ja luonne ei muutu yksilölliseksi sopimukseksi. Ryhmäeläkevakuutuksen vapaakirja jää edelleen ryhmäeläkevakuutuksen ehtojen mukaiseksi, vaikka työnantaja lopettaisi vakuutusmaksujen maksamisen. Yksilöllisen eläkevakuutuksen sääntely poikkeaa muun muassa eläkeiän osalta urheilijalain mukaisesta eläkevakuutuksesta, eikä ilmaisua ole tarkoituksenmukaista käyttää lakisääteisen urheilijalain mukaisen eläkevakuuttamisen yhteydessä, jossa eläketurva on järjestetty käytännössä työnantajan ottamien ryhmäeläkevakuutusten avulla.

Uudessa 14 §:n 3 momentissa säädettäisiin edellä todetun lisäksi vakuutusyhtiön oikeudesta yhdistää yksittäisen vakuutetun vapaakirjat yhdeksi kokonaisuudeksi saman vakuutusyhtiön sisällä silloin, kun ne ovat kertyneet samasta urheilusarjasta ja siltä osin, kuin urheilijan vanhuudenturva on järjestetty samassa vakuutusyhtiössä. Tällä pyritään estämään vakuutusturvan pirstaloituminen useaan eläkevakuutukseen samankin vakuutusyhtiön sisällä. Urheilun lajiliitoilla tai kilpaurheilusarjoilla saattaa olla vakuutusjärjestelyitä, joissa on ollut pohjana urheilusarjan tai lajiliiton kattosopimus, missä on sovittu järjestelyn käytännön ehdoista ja toimintatavoista yhdenmukaisesti sarjan toimijoiden osalta. Näiden sopimusten pohjalta urheiluseurat ovat tehneet yksittäisen vakuutussopimuksen. Pykälässä urheilusarjan yhteisellä vakuutusjärjestelyllä tarkoitettaisiin edellä kerrotun kaltaista järjestelyä. Eläkkeen maksaminen voidaan yhdistämisen avulla tehdä yhdestä eläkevakuutuksesta. Yhdistäminen mahdollistaa myös urheilijalle vakuutusturvan selkeämmän seuraamisen muun muassa vakuutusyhtiön verkkopalvelussa, kun samaan urheilusarjaan perustuvat vakuutukset ovat viimeisimmän seuran eläkevakuutuksen alla.

Pykälän 4 momentti olisi uusi ja siinä ehdotetaan säädettäväksi niistä edellytyksistä, joiden täyttyessä vakuutusyhtiöllä on oikeus maksaa kertynyt eläkesäästö kertakorvauksena. Kertakorvaus voitaisiin maksaa, jos urheilija ei enää kuuluisi 3 momentissa tarkoitettuun tavoin työnantajan ottaman vakuutuksen piiriin, eikä hän myöskään solmisi uutta sopimusta saman tai toisen urheilutyönantajan kanssa, vaan tosiasiallisesti päättäisi ammattimaisen, vakuuttamisvelvollisuuden piiriin kuuluvan urheilu-uransa, tai ulkomaalaisen urheilijan kyseessä ollessa poistuisi maasta. Kertasuoritus ei siis olisi mahdollista jokaisen yksittäisen pelaajasopimuksen päättyessä, jos urheilijan tarkoituksena olisi jatkaa sellaista urheilijatyötä, joka edelleen kuuluisi urheilijalain mukaisesti työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden piiriin.

Esityksen mukaan vakuutusyhtiöt voisivat maksaa kertasuorituksena summan, joka määriteltäisiin vastaamaan toisaalla lainsäädännössä mainittuja kertakorvausmääriä, jotka ovat vuoden 2026 indeksitasossa 35 euroa ja 118 euroa. Summat ehdotetaan muunnettavaksi kertasuoritusmääräksi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen eläkkeen kertasuorituskertoimista (1095/2021) 1 §:n mukaan käyttäen muuntamisessa vanhuuseläkeikä 65 vuotta. Näin saavat kertasuoritusrajat olisivat vuoden 2026 tasossa 7 800 euroa ja 26 400 euroa pyöristettyinä lähimpään sataan euroon. Vakuutusyhtiöillä olisi oikeus maksaa 7 800 euron vakuutussäästöt omasta aloitteestaan kertakorvauksena yhtiöiden hallinnollisten kustannusten pienentämiseksi. Yli 7 800 euron, mutta alle 26 400 euron suuruiset vakuutussäästöt voitaisiin maksaa kertakorvauksena joko vakuutetun tai vakuutusyhtiön aloitteesta, mutta kertakorvauksen maksamiseen tarvittaisiin tällöin aina vakuutetun suostumus. Momentissa kertyneellä eläkesäästöllä tarkoitetaan urheilijalle yhteensä eri vakuutuslaitoksista kertynyttä eläkesäästöä, jos urheilija on uransa aikana ollut vakuutettuna useammassa kuin yhdessä vakuutuslaitoksessa. Tällöin vakuutusyhtiön tulee pyytää urheilijalta selvitystä siitä, onko hänellä eläkesäästöjä muussa vakuutuslaitoksessa tai pyydyttävä vahvistus, että muita urheilijalain nojalla kertyneitä säästöjä ei ole. Vakuutusyhtiön pyyntö perustuu vakuutusopimuslain 69 §:ään, jonka mukaan korvauksenhakijan on annettava vakuutusenantajalle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen vakuutuksenantajan vastuun selvittämiseksi ja joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen myös huomioon vakuutuksenantajan mahdollisuudet hankkia selvitys.

17 §. Pykälässä säädetään niistä perusteista, joilla urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetussa laissa mainittuja rahamääriä tarkistetaan. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin lain 14 §:n 4 momentin mukaisten, kertakorvauksia koskevien rahamäärien korottamisesta työntekijän eläkelain mukaisella työeläkeindeksillä.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen. Säännös sisältää muutossäännösten voimaantuloajankohdan. Lisäksi säännöksessä todettaisiin, että ennen lain voimaantuloa alkaneet vakuutukset voitaisiin muuttaa vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitetuiksi henkivakuutusluokan 3 mukaisiksi, eli sijoitussidonnaisiksi vakuutuksiksi vakuutuksenottajan ja vakuutusyhtiön sopimuksella. Vapaakirjojen osalta vakuutusluokan muutos edellyttäisi vapaakirjan haltijan nimenomaista pyyntöä sekä vakuutusyhtiön suostumusta. Urheilijoiden yhdenvertaisen aseman turvaamiseksi myös ennen lain voimaantuloa alkaneisiin vakuutuksiin ja vapaakirjoihin voitaisiin soveltaa eläkkeen määräaikaista maksamista koskevaa säännöstä sekä kertakorvausta koskevaa säännöstä vakuutetun tai vapaakirjan haltijan sekä vakuutusyhtiön yhteisellä suostumuksella. Myös ehdotetun 14 §:n 3 momentin mukaista vakuutusyhtiön oikeutta yhdistää samasta urheilusarjasta kertyneet vakuutettukohtaiset eläkesäästöt ja vapaakirjat yhdeksi eläkesäästökokonaisuudeksi voitaisiin soveltaa takautuvasti.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.7.2026.

9 Toimeenpano ja seuranta

Sosiaali- ja terveysministeriö seuraa lain toimeenpanoa ja muuta ministeriölle tulevaa palautetta.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksen perustuslainmukaisuuden arvioinnin kannalta merkityksellisiä perusoikeuksia ovat erityisesti perustuslain 19 §:n 2 momentin mukainen oikeus perustoimeentulon turvaan, sekä perustuslain 15 §:ssä turvattu omaisuuden suoja. Esitystä on lisäksi perusteltua arvioida perustuslain 6 §:n mukaisen yhdenvertaisuuden kannalta.

Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Perustoimeentuloa turvaavien järjestelmien tulee olla tarkoitettujen riskitilanteiden osalta siten kattavia, että niiden ulkopuolelle ei jää väliinpuotoajaryhmiä (PeVL 33/2004 vp, PeVL 30/2005 vp).

Säännöksessä käytetty perustoimeentulon turvan käsite ei suoraan kiinnity voimassa oleviin etuusjärjestelmiin eikä säännöksen tarkoituksena ole turvata tavallisella lailla säädettyjen yksittäisten etuuksien tai niiden tason pysyvyyttä sellaisenaan. Perustoimeentulon turvan riittävyyttä arvioitaessa merkitystä on sillä, onko henkilöllä, lakisääteiset turvajärjestelmät ja hänen olosuhteensa muutoin kokonaisuutena huomioiden toimeentulon edellytykset huolimatta siitä, että hänen normaalit toimeentulomahdollisuutensa ovat säännöksessä tarkoitettua sosiaalisen riskitilanteen vuoksi heikentyneet. Perustuslain 19 §:n 2 momentin vaatimuksia eivät vastaisi esimerkiksi sellaiset lainsäädännön muutokset, jotka merkitsisivät olennaista puuttumista lailla suojattuun perustoimeentulon turvaan, vaikka perustoimeentulon turvaa voidaankin suunnata ja kehittää myös yhteiskunnan taloudellisten voimavarojen mukaisesti (HE 309/1993 vp, s. 70–71).

Urheilu-uran aikana kertynyt vanhuudenturva on osa muuta lakisääteistä sosiaaliturvaa. Esityksessä ehdotettujen muutosten odotetaan parantavan urheilutyöstä kertyvän vanhuudenturvan tasoa nykytilanteeseen verrattuna. Ehdotettuja muutoksia voidaan hallituksen käsityksen mukaan pitää perustuslain turvaaman perustoimeentuloturvan kannalta hyväksyttävänä.

Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Omaisuudella tarkoitetaan perustuslakivaliokunnan käytännössä varallisuusarvoisia etuja, joihin kuuluu laajimpana omistusoikeus. Vakiintuneen perustuslain tulkinnan mukaan ansaitut eläkkeet kuuluvat omaisuuden perustuslainsuojan piiriin, sillä ne eivät perustu julkisen vallan päätöksiin, vaan eläke on ansaittu työsuoritukseen perustuva vastike, jonka maksu tapahtuu jälkikäteen (PeVL 35/1993 vp, PeVL 13/1995 vp, PeVL 22/1995 vp ja PeVL 41/2013 vp).

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että eläkeoikeuksien perustuslainsuojassa ei ole kysymys tietyn voimassa olevan eläkejärjestelmän suojaamisesta (esimerkiksi PeVL 12/1995 vp) eikä se ulotu eläkejärjestelyjen pysyvyyteen. Eläkejärjestelmien uudistamisesta seuraavia tällaisia vaikutuksia ei näin ollen voida arvostella valtiosääntöoikeudellisin perustein, kunhan järjestelyin ei puututa maksettaviksi jo eräänntyneisiin eläke-etuuksiin.

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Tällä yleisellä yhdenvertaisuuslausekkeella ilmaistaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva pääperiaate. Lisäksi siihen sisältyy mielivallan kielto ja vaatimus samanlaisesta kohtelusta samanlaisissa

tapauksissa (HE 309/1993 vp, s. 42). Yhdenvertaisuusvaatimus kohdistuu myös lainsäätäjään. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa kansalaisia tai kansalaisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan edellytä kaikkien kansalaisten kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia. Yhdenvertaisuusnäkökohdilla on merkitystä sekä myönnettäessä lailla etuja ja oikeuksia kansalaisille että asetettaessa heille velvollisuuksia. Toisaalta lainsäädännölle on ominaista, että se kohtelee tietyn hyväksyttävän yhteiskunnallisen intressin vuoksi ihmisiä eri tavoin edistääkseen muun muassa tosiasiallista tasa-arvoa (HE 309/1993 vp, s. 42–43).

Työntekijäasemassa olevien urheilijoiden asema poikkeaa tapaturma- ja eläketurvajärjestelyjen osalta muista työntekijäasemassa olevista ihmisistä. Urheilutyönantaja maksaa työntekijän eläketurvasta 4,5 prosentin suuruisia maksua urheilijan sopimuksen mukaisesta palkasta. Urheilutyönantajalle lailla säädetty eläketurvan maksutaso on huomattavasti alempi kuin muiden työnantajien eläkemaksuosuus. Urheilija ei itse osallistu eläketurvan maksamiseen muista työntekijöistä poikkeavasti. Lailla säädetystä alemmasta maksutasosta johtuen urheilijan eläketurvan suuruus poikkeaa muun työntekijän vastaavassa ajassa karttuneesta eläketurvasta. Urheilijoiden erillisjärjestelmän on tapaturma- ja eläketurvan osalta katsottu olevan perusteltu urheilutyön erityispiirteistä sekä urheilun rahoituspohjan kapeudesta johtuen. Urheilijoiden siirtäminen yleiseen eläkejärjestelmään aiheuttaisi merkittäviä muutoksia urheilutyönantajien kentässä maksurasitteen merkittävän lisääntymisen johdosta. Kaikilla työnantajilla ei todennäköisesti olisi mahdollisuutta maksaa kohonneita eläkevakuutusmaksuja lainkaan. Joissain tapauksissa järjestelmän muutos voisi aiheuttaa urheilijoiden palkkojen alentamisen työnantajan maksukyvyn turvaamiseksi.

Esityksellä pyritään edistämään urheilijoiden yhdenvertaisuutta muiden työntekijäryhmien kanssa tekemällä muutoksia, joiden odotetaan parantavan urheilijoiden vanhuudenturvan tasoa. Työnantajan maksutasoa ei esityksessä ehdoteta nostettavaksi, millä pyritään säilyttämään erilaisessa taloudellisessa asemassa olevien urheilutyönantajien mahdollisuudet jatkaa toimintaansa sekä säilyttämään urheilijoiden palkkataso ennallaan.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 14 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 230/2016, sekä
lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 483/2015, uusi 4 momentti seuraavasti:

14 §

Vanhuudenturva

Vanhuudenturva käsittää vanhuuseläkkeen, jota maksetaan siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää työntekijän eläkelain 11 §:ssä hänen ikäluokalleen säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan. Ennen vuotta 1965 syntyneelle urheilijalle vanhuuseläkettä maksetaan kuitenkin siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää 65 vuotta. Vanhuuseläkettä voidaan maksaa urheilijan suostumuksella määräaikaisesti, kuitenkin vähintään kymmenen vuoden ajan eläkkeen alkamispäivästä.

Vanhuudenturva järjestetään vakuutuksella, jonka voi myöntää vakuutusyhtiö, jolla on vakuutusyhtiölain (521/2008) ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan oikeus myöntää Suomessa vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:ssä tarkoitettuja henkivakuutusluokan 1 ja 15 §:ssä tarkoitettuja henkivakuutusluokan 3 mukaisia vakuutuksia. Vakuutusta varten vakuuttamisvelvollisen on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 prosenttia tämän lain 1 §:ssä tarkoitettua palkasta tai 15 §:ssä tarkoitettua tulosta.

Jos 1 §:ssä tarkoitettu vakuutuksenottaja ilmoittaa, ettei urheilija enää kuulu sen ottaman vakuutuksen piiriin, tai sen ottaman vakuutuksen ja urheilusarjan yhteisen vakuutusjärjestelyn piiriin, muuttuu urheilijalle vanhuudenturvaa koskevan vakuutuksen perusteella kertynyt rahasto vapaakirjaksi ilman oikeutta takaisinostoarvoon. Vakuutuksenantajalla on oikeus yhdistää sen vakuutettuna olevat, vakuutetun samasta urheilusarjasta kertyneet vakuutettukohtaiset eläkesäästöt ja vapaakirjat yhdeksi eläkesäästökokonaisuudeksi.

Jos urheilija ei enää 3 momentissa tarkoitettulla tavalla kuulu vakuutuksen piiriin, voi urheilija vapaakirjan sijaan saada kertyneen eläkesäästön kertasuorituksena vapaakirjan muodostumisen jälkeen. Vakuutusyhtiö voi maksaa kertasuorituksena eläkesäästön, joka on pienempi kuin 7 800 euroa tai vakuutetun suostumuksella pienempi kuin 26 400 euroa. Eläkesäästö voidaan maksaa kertasuorituksena myös urheilijan vanhuuseläkeiässä edellä mainituin edellytyksin.

17 §

Rahamäärien tarkistus

Edellä 14 §:n 4 momentissa säädetty rahamäärät tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä ja pyöristetään lähimpään kymmeneen euroon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20__.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneet, 14 §:ssä tarkoitetut vakuutusluokista annetun lain 13 §:ssä tarkoitetut henkivakuutusluokan 1 mukaiset vakuutukset sekä vapaakirjat voidaan muuttaa mainitun lain 15 §:ssä tarkoitetuiksi henkivakuutusluokan 3 mukaisiksi vakuutuksiksi vakuutuksenottajan ja vakuutusyhtiön sopimuksella. Vapaakirjojen osalta vakuutusluokan muutos voidaan tehdä vapaakirjan haltijan pyynnöstä ja vakuutusyhtiön suostumuksella. Tämän lain 14 §:n 1, 3 ja 4 momenttia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneisiin vakuutuksiin sekä muodostuneisiin vapaakirjoihin, kuitenkin siten, että 1 ja 4 momenttia voidaan soveltaa takautuvasti vain vakuutetun tai vapaakirjan haltijan sekä vakuutusyhtiön välisellä sopimuksella.

Helsingissä 16.4.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 14 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 14 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 230/2016, sekä
lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 483/2015, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Vanhuudenturva

Vanhuudenturva

Vanhuudenturva käsittää vanhuuseläkkeen, jota maksetaan siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää työntekijän eläkelain 11 §:ssä hänen ikäluokalleen säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan. Ennen vuotta 1965 syntyneelle urheilijalle vanhuuseläkettä maksetaan kuitenkin siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää 65 vuotta. Vanhuudenturva järjestetään vakuutuksella, jonka voi myöntää vakuutusyhtiö, jolla on vakuutusyhtiölain (521/2008) ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan oikeus myöntää Suomessa vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:ssä tarkoitetun henkivakuutusluokan 1 mukaisia vakuutuksia. Vakuutusta varten vakuuttamisvelvollisen on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 prosenttia tämän lain 1 §:ssä tarkoitetusta palkasta tai 15 §:ssä tarkoitetusta tulosta.

Jos 1 §:ssä tarkoitettu vakuutuksenottaja ilmoittaa, ettei urheilija enää kuulu sen ottaman vakuutuksen piiriin, siirtyy vanhuuseläkettä koskeva vakuutus ja sille kertynyt rahasto urheilijalle ja muuttuu vapaakirjana voimassa olevaksi yksilölliseksi eläkevakuutukseksi ilman oikeutta takaisinostoarvoon.

Vanhuudenturva käsittää vanhuuseläkkeen, jota maksetaan siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää työntekijän eläkelain 11 §:ssä hänen ikäluokalleen säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan. Ennen vuotta 1965 syntyneelle urheilijalle vanhuuseläkettä maksetaan kuitenkin siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää 65 vuotta. *Vanhuuseläkettä voidaan maksaa urheilijan suostumuksella määräaikaisesti, kuitenkin vähintään kymmenen vuoden ajan eläkkeen alkamispäivästä.*

Vanhuudenturva järjestetään vakuutuksella, jonka voi myöntää vakuutusyhtiö, jolla on vakuutusyhtiölain (521/2008) ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan oikeus myöntää Suomessa vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:ssä tarkoitettuja henkivakuutusluokan 1 ja 15 §:ssä

tarkoitettuja henkivakuutusluokan 3 mukaisia vakuutuksia. Vakuutusta varten vakuuttamisvelvollisen on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 prosenttia tämän lain 1 §:ssä tarkoitettusta palkasta tai 15 §:ssä tarkoitettusta tulosta.

Jos 1 §:ssä tarkoitettu vakuutuksenottaja ilmoittaa, ettei urheilija enää kuulu sen ottaman vakuutuksen piiriin, tai sen ottaman vakuutuksen ja urheilusarjan yhteisen vakuutusjärjestelyn piiriin, muuttuu urheilijalle vanhuudenturvaa koskevan vakuutuksen perusteella kertynyt rahasto vapaakirjaksi ilman oikeutta takaisinostoarvoon. Vakuutuksenantajalla on oikeus yhdistää sen vakuutettuna olevat, vakuutetun samasta urheilusarjasta kertyneet vakuutettukohtaiset eläkesäästöt ja vapaakirjat yhdeksi eläkesäästökokonaisuudeksi.

Jos urheilija ei enää 3 momentissa tarkoitettulla tavalla kuulu vakuutuksen piiriin, voi urheilija vapaakirjan sijaan saada kertyneen eläkesäästön kertasuorituksena vapaakirjan muodostumisen jälkeen. Vakuutusyhtiö voi maksaa kertasuorituksena eläkesäästön, joka on pienempi kuin 7 800 euroa tai vakuutetun suostumuksella pienempi kuin 26 400 euroa. Eläkesäästö voidaan maksaa kertasuorituksena myös urheilijan vanhuuseläkeiässä edellä mainituin edellytyksin.

17 §

Rahamäärien tarkistus

17 §

Rahamäärien tarkistus

Edellä 14 §:n 4 momentissa säädetyt rahamäärät tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä ja pyöristetään lähimpään kymmeneen euroon.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneet, 14 §:ssä tarkoitetut vakuutusluokista annetun lain 13 §:ssä tarkoitetut henkivakuutusluokan 1 mukaiset vakuutukset sekä vapaakirjat voidaan muuttaa mainitun lain 15 §:ssä tarkoitetuiksi henkivakuutusluokan 3 mukaisiksi vakuutuksiksi vakuutuksenottajan ja vakuutusyhtiön sopimuksella. Vapaakirjojen osalta vakuutusluokan muutos voidaan tehdä vapaakirjan haltijan pyynnöstä ja vakuutusyhtiön suostumuksella. Tämän lain 14 §:n 1, 3 ja 4 momenttia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneisiin vakuutuksiin sekä muodostuneisiin vapaakirjoihin, kuitenkin siten, että 1 ja 4 momenttia voidaan soveltaa takautuvasti vain vakuutetun tai vapaakirjan haltijan sekä vakuutusyhtiön välisellä sopimuksella.